

Які бувають тексти

Тиждень 8 “Розкажи мені про осінь”, урок 36

Які бувають тексти: розповідь, опис, міркування.

Написання продовження тексту на вибір

Обладнання і матеріали

- підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко), с. 62–63;
- роздруківка “[Персонажі підручника](#)”;
- відео “[Осіньна прогулянка](#)”;
- роздруківка “[Павучкові рушнички](#)”;
- “[Тренажер із правопису](#)” № 1, с. 25.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Сезонне привітання “Парасолька”.

Добрий день, мої шановні учні та учениці! У мене в руках парасолька. Як ви думаєте, навіщо вона мені? (Діти відповідають.) А парасолька для того, аби жодна мряка й похмура погода не обтяжила і не зіпсувала сонячного настрою, який, я сподіваюся, царюватиме в нас сьогодні на уроці.

Учитель передає парасольку по класу. Кожна дитина каже, який у неї настрій.

2. Налаштування на урок.

Продовж речення, використавши ввічливі форми звертання.

Дозвольте, будь ласка, _____

Перепрошую, ви не підкажете _____

Вибачте, можна вас попросити _____

На яких етапах уроку можна використати ці фрази?

3. Актуалізація опорних знань. Учитель кидає м'яч учням по черзі, ставлячи запитання. Вправа у форматі бліц-опитування.

- Що таке текст?
- Що таке ідея твору?
- Синонім слова “заголовок”.
- Частина тексту, яка містить кілька речень, пов'язаних однією думкою називається _____.
- На які три частини ділиться текст?
- Які є елементи сюжету?
- Слова та фрази, вжиті в переносному значенні, називаються _____.

РОБОТА З ПІДРУЧНИКОМ

1. Завдання № 1, с. 62. Учитель може розіграти текст від імені персонажів, роздрукувавши їхні зображення.

2. Читання правила.

- Чи все зрозуміло?
- Які типи тексту бувають?
- Спробуйте з'єднати запитання і тип тексту.

Який? *Міркування*

Чому? *Опис*

Що трапилось? *Розповідь*

3. Завдання № 2, с. 63. Учитель просить покласти гумку на абзац, де розповідь, олівець — на абзац, де міркування, а лінійку — на абзац, де опис. Проходить між партами й одразу бачить відповіді учнів. Якщо бачить, що хтось помилився, то може запропонувати, щоб цій дитині пояснила свою думку інша дитина, яка виконала завдання правильно. У процесі обговорення діти зазвичай помічають, де схибили в міркуваннях.

4. Завдання № 3, с. 63. Перед складанням розповіді можна переглянути відео "[Осілля прогулянка](#)".

5. Завдання № 4, с. 63. Це завдання можна робити в підгрупах по три людини. Перші 5–7 хвилин діти у підгрупі по черзі розповідають одне одному свої міркування спершу за допоміжними запитаннями із завд. 3. Потім діти об'єднуються в нові трійки і розповідають текст-опис. Так само і з текстом-розповіддю.

- Чи допомогли вам опорні запитання?
- Чи цікаво було слухати одне одного?
- Який тип тексту вам більше сподобалося розповідати? Чому?

6. Завдання № 5, с. 63.**7. "Тренажер із правопису" № 1. Завдання на с. 25.****ДОДАТКОВЕ ЗАВДАННЯ**

Прочитайте початок і кінцівку казки "[Павучкові рушнички](#)".

- Розгляньте малюнок. Складіть пропущену частину казки, користуючись планом і словами з довідки.

1. Що робили комахи на галявині.

2. Що подарував павучок бджілці.

3. Як прийняла подарунок бджілка.

Довідка: веселе, товариство, водили, танок, золотокрила, бджілка, рушничок.

- Порівняйте свої розповіді з оригіналом.

Пропущена частина

— Я зайнятий, — спробував був відмовитися павучок.

Але до нього підбіг завзятий мураш, ухопив за лапку — і всі знову полинули в танок.

За хвилину павучок забув про все на світі. Правда, трішки паморочилася голова, проте йому було дуже весело.

Коли ж танок скінчився, біля бджілки з'явилася ціла купка подарунків: прозора парасолька, лозяний кошук, різьблена скринька, полив'яний горщик, золотавий шнурочок...

— Чого ти? — легенько підштовхував павучка жук. — Давай і свій подарунок.

— Ось, візьми, — страшенно ніяковіючи, павучок подав бджілці пакуночок. Та розгорнула й радісно вигукнула:

— Ой, спасибі! Такого гарного рушничка зроду ще не мала!

— А й справді! — погладив подарунок мураш. — Немов із туману зітканий!

Обговорення казки.

- Що, на вашу думку, приємніше: дарувати подарунки чи отримувати?
- Які подарунки ви любите дарувати? Які вони мають бути?
- Розкажіть, як ви вибирали подарунок своєму товаришеві / своїй подрузі?

Ми з вами щойно склали три різні типи текстів: міркування, опис і розповідь.

РЕФЛЕКСІЯ

- З яким настроєм ви йдете?
- З яким самопочуттям?
- Дякую вам за урок! Без вас я не змогла б його провести.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Завдання № 6, с. 63.

Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**,
школа "Соняшник", м. Київ